

Analyse christenen en het Algemeen Ambtsbericht Zuid- en Centraal Somalië 2017

Somalië staat op plaats 3 van de ranglijst christenvervolging 2018 van Open Doors. Van een Algemeen Ambtsbericht Zuid- en Centraal Somalië mag dan ook verwacht worden dat deze in detail treedt over de diverse aspecten waarin de christenvervolging aldaar tot uitting komt. Uit de analyse van stichting Gave blijkt echter dat zowel in het verleden als in dit nieuwe ambtsbericht de situatie van de onderdrukte christelijke minderheid in substantieele mate onvolledig beschreven wordt.

OUDERE AMBTSBERICHTEN

Kijkend naar de situatie van de voorganger van het ambtsbericht 2017 (hierna AB2017) uit 2016 (hierna het AB2016) rezen er al vragen over de volledigheid van het bericht aangaande de situatie van christenen in Somalië. Deze vragen begonnen al bij de Terms of Reference (hierna TOR) die aan de 2016-versie ten grondslag lagen. Desbetreffende TOR bevatte, in tegenstelling tot eerdere algemene ambtsberichten Somalië, geen enkele *algemene* vraag meer aangaande het specifieke recht van godsdienstvrijheid. Wel wordt gevraagd naar de situatie van specifieke groepen maar nergens betreft dit de groep christenen dan wel de specifieke positie van bekeerlingen. Dit is opvallend daar christenen volgens eerdere AB's grote veiligheidsrisico's lopen vanwege hun geloof. Desondanks werd hoofdstuk 3.6 van het AB2016 toch gewijd aan de vrijheid van Godsdienst. Centraal punt in deze passage is echter de aangehaalde bewering dat Somalië het enige land ter wereld is zonder niet-moslim gemeenschappen. Betreffende bijvoorbeeld de specifieke positie van bekeerlingen is ook niets meer terug te lezen in het AB2016 anders dan dat het maatschappelijk niet getolereerd wordt.

Het aanhalen van een dergelijke bewering druist in tegen de gegeven informatie over o.a. christenen in eerdere ambtsberichten (2013/2014) welke onder andere de volgende passages bevatten:

AB2013¹

"...maar in de Somalische maatschappij worden (bekeerde) christenen en andere bekeerde nietmoslims niet getolereerd..."

"In de gebieden onder controle van Al-Shabaab lopen christenen grote veiligheidsrisico's vanwege hun geloof.291 Al-Shabaab heeft gezworen Somalië te zullen 'bevrijden' van christenen.292 In de verslagperiode zijn berichten verschenen over incidenten in Zuid- en Centraal-Somalië waarbij christenen werden gedood of anderszins slachtoffer werden..."

"In de delen van Zuid- en Centraal-Somalië die niet onder de controle van Al-Shabaab staan, lopen christenen ook gevaar. Hun status kan vergeleken worden met die van de andere gediscrimineerde minderheidsgroepen."

AB2014²

"Potentieel risico lopen: 6. leden van minderheden, zoals christelijke minderheden" (AB2014 over standpunt UNHCR)

"Volgens het US State Department is er buiten Al-Shabaab-gebied ten aanzien van godsdiensten anders dan de islam een gedoogstructuur. Christenen en andere nietmoslims dienen daar low-profile te blijven en kunnen zich niet openlijk over hun opvattingen uitlaten."

¹ Passages zijn allen terug te vinden op de pagina's 46 en 47 van paragraaf 3.3.3 AB2013

² Passages zijn terug te vinden op de pagina 51 uit paragraaf 2.3.3 en pagina 71 uit paragraaf 3.3.2 AB2014

Hoewel dus ook in deze ambtsberichten werd vermeldt dat het niet om grote getallen gaat wordt wel degelijk ingegaan op hun aanwezigheid, de verwachte terughoudendheid in hun geloofsoefening en geweldsincidenten jegens christenen³. Het substantieel aanhalen van een passage over het ontbreken van niet-moslim gemeenschappen in het AB2016 ontbeert dus enige zeggingskracht.

DE TOR2017 EN HET NIEUWE AB2017

De TOR2017 noemt in tegenstelling tot de TOR2016 alleen de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging als algemeen aandachtspunt. Zij geeft geen verdere toelichting aan welke specifieke religieuze groeperingen nader aandacht zou moeten worden besteed. Voor het overige valt op dat de TOR erg gericht is op de diversiteit in clans/groeperingen en het geweld dat daaruit voortkomt. Ontegenzeggelijk het voornaamste probleem in Somalië maar daarmee laat de TOR2017 de mogelijkheid liggen om specifiek aandacht te vragen voor vervolging van aanhangers van religies anders dan de islam.

Deze wijze van vraagstelling in de TOR2017 lijkt dan ook gevolgen te hebben voor de mate van aandacht aangaande religieuze minderheden in Somalië en hun veiligheidssituatie in het AB2017. In tegenstelling tot het AB2016 blijkt er uit het AB2017 dat er wel degelijk religieuze minderheden bestaan. De opmerking dat *vrijwel* honderd procent van de bevolking soenitisch moslim is wordt direct genuanceerd door melding te maken van religieuze minderheden waaronder een kleine gemeenschap christenen. Deze vormen aldus het AB2017 echter minder dan één procent van de totale bevolking. Uitgaande van een bevolking van elf miljoen inwoners en ondanks de manier van presenteren in het AB2017 gaat het om een substantieel aantal mensen waarvan het niet ondenkbaar is dat juist ook voor de gevluchte asielzoekers onder deze groep dit ambtsbericht relevant is. Wat volgt is een summiere behandeling van de situatie voor deze groep die op een enkel A4 zou passen. Hoewel van uitzonderlijk belang is de passage enkel gericht op een theoretisch kader van blasfemiewetgeving en behandeling van afvalligen. Behalve de behandeling van afvalligen door Al-Shabaab blijft de gegeven informatie ook nog eens volstrekt abstract door de niet nader gespecificeerde stelling dat afvalligheid in alle gebieden in Somalië sociaal onacceptabel is en mensen daardoor problemen kunnen krijgen met hun sociale omgeving. Termen als "sociaal onacceptabel" en "problemen" zijn op zijn minst eufemistisch te noemen als er sprake is van openlijke lynchpartijen door boze menigten vanwege iemands christen-zijn. Een bewering die bijvoorbeeld door Open Doors wordt gedaan. In het AB2017 volgt op geen enkele plek informatie over hoe christenen hun geloof kunnen uitoefenen dan wel eventuele negatieve behandeling/geweld jegens hen door de overheid en andere partijen/burgers dan Al-Shabaab. Aandachtspunten die wel degelijk van toepassing worden verklaard op de situatie in Somalië⁴.

CONCLUSIE

Vastgesteld kan worden dat het thans geldende AB2017 met name de focus legt op het geweld tussen de diverse clans en regeringspartijen in Somalië. Het AB2017 bericht nagenoeg niet over discriminatie en geweld, jegens religieuze minderheden in het algemeen en christenen in het bijzonder, door andere actoren dan Al-Shabaab. Dit terwijl de omstandigheden in Somalië op zijn minst aanleiding geven om dit nader te onderzoeken en uitgebreider te benoemen. Daarmee kan voorlopig ook worden geconcludeerd dat het AB2017 op zichzelf niet voldoende is om problemen van christenen, anders dan met Al-Shabaab als agressor, per definitie als niet aannemelijk te bestempelen. Het vaker door de IND gebruikte argument dat een dergelijk relaas niet aannemelijk is omdat er niet over soortgelijke problemen in het AB2017 wordt gesproken kan daarom niet zonder verdere toelichting aan Somalische christenen worden tegengeworpen.

³ Ter voorbeeld zij eveneens gewezen op de incidenten jegens Somalische christenen zoals genoemd in paragraaf 2.3.3. van het AB Somalië 2014.

⁴⁴ Vergelijk in deze de *opsomming* van informatie door Asylum Research Consultancy, Situation in South and Central Somalia (including Mogadishu), blz. 253-254, 25 januari 2018. COI-informatie UK Home Office

COLOFON

AUTEUR

Jos Stoel LL.B., juridisch consultant

VERSIE 1.0, 15 maart 2018

Deze notitie kan gedownload worden van www.juridisch.gave.nl en mag vrij verspreid worden mits onverkort en met vermelding van deze bepaling en verwijzing naar voornoemde website.

JURIDISCHE ONDERSTEUNING GAVE

Stichting Gave verlangt ernaar dat de vluchtelingen die naar ons land komen, worden gezien en geliefd. Gave is een interkerkelijke organisatie, die kerken en christenen bewust maakt van de bijbelse roeping om vluchtelingen gastvrij te ontvangen. De afdeling juridische ondersteuning geeft advies aan kerken en vrijwilligers aangaande vragen die liggen op het terrein van het vreemdelingenrecht. De afdeling biedt ook ondersteuning aan christenen die asiel aanvragen op grond van vrees voor geloofsvervolging.

Stichting Gave

Marie Curiestraat 35
3846 BW Harderwijk
T 0341 - 460 328
www.gave.nl | juridisch@gave.nl
IBAN NL85 INGB 0006 9900 56

